

Revidert tiltaksplan for spesialisthelsetjenester til samisk befolkning i Midt-Norge 2026-2027

Revidert tiltaksplan tar utgangspunkt i [regional handlingsplan for spesialisthelsetjenester til samisk befolkning Midt-Norge 2023-2027](#), godkjent oktober 2022. De føringer som ligger i opprinnelig handlingsplan er fortsatt gjeldende.

I revideringen er det sett på opprinnelige tiltak, vurdert om de fortsatt er gjeldene eller om de utført, samt tilført nye tiltak basert på innspill i revideringsprosessen. Revideringen er gjennomført med deltakelse fra helseforetak, samisk språkforvaltningskommuner, samisk helsenetverk og brukerrepresentant. Forslag til regional handlingsplan er oversendt til Sametingets administrasjon for innspill, og innspill er tatt med i planen.

Satsingsområde 1: Økt kompetanse om samisk språk, kultur og historie

Handling/tiltak	Tid	Kostnad	Gjennomført/ videreføres	Ansvar
1.1 E-læring for ansatte – differensiert omfang	2025-2026	Finansiert av helseregionene	Nasjonalt e-læringsprogram tilgjengeliggjøres desember 2025. Kurset er i to deler og alle som har pasientkontakt bør minimum gjennomføre del 1.	RHF og HF
1.2 Seminarer for ansatte/ledelse/styret		Vurderes ut fra omfang	Er i drift. Tiltaket legges inn som en del av årshjul.	RHF og HF
1.3 Tema om samisk språk og kultur i grunnutdanninger – henvendelse til studiesteder	2026-2027	Ingen	Fortsette dialog og samarbeid med studiesteder om studietilbud Opprette eller videreformidle lenke til en informasjonsside med oversikt over hvilke studiesteder som tilbyr kurs/emner i samisk språk og kultur	RHF
1.4 Forskning	2026-2027	Ingen	Sikre at all forskning som involverer samiske pasienter eller samiske samfunn følger Sametingets etiske retningslinjer for samisk helseforskning Etiske retningslinjer for samisk helseforskning - Sametinget	RHF og HF

Satsingsområde 2: Ansette helsepersonell med samisk bakgrunn

Handling/tiltak	Tid	Kostnad	Gjennomført/videreføres	Ansvar
2.1 Vurdere omfang og ordlyd i utlysningstekster	2026	Ingen	Videreføre sørsamisk ingress på utlysningstekster Vurdere om samisk språk og kulturkunnskap vektlegges som en fordel for enkelte stillinger	RHF og HF

Satsingsområde 3: Utvikle nye tilbud

Handling/tiltak	Tid	Kostnad	Gjennomført/videreføres	Ansvar
3.1 Pasient og pårørende-opplæring til samisk befolkning	2026	Må vurderes lokalt ut fra omfang og samarbeid med kommuner	Inngå samarbeid med Helgelandssykehuset angående læring- og mestringstilbud til samisk befolkning i grenseliggende sørsamiske forvaltningskommuner. For læring- og mestringstilbud innenfor psykisk helse kan man be om bistand fra Sámi klinihkka. Dialog med Samisk helseteam om pasient og pårørende opplæring *	RHF i samarbeid med HF HF HF
3.2 Digital oppfølging av pasienter som -Behovsstyrt oppfølging -Nettbasert behandling -Pasientopplæring -Digitale konsultasjoner -Hjemmesykehus -Annet (Care to translate)	Pågående utviklingsarbeid	Må avklares i hvert enkelt tilfelle	Vurder om enkelte digitale oppfølgingsverktøy skal oversettes og tilpasses til sørsamisk. Særlig for utsatte grupper som barn, eldre, personer med nedsatt funksjonsevne og innen psykisk helsevern.	RHF og HF

*Samiske helseteam er en videreføring av prosjektet sørsamisk helseteam, finansiert over statsbudsjettet 2025. Teamet har ikke per nå fått føringer for sitt arbeid fra HDIR. Avventer oppstart.

Satsingsområde 4: Synliggjøre at vi har samiske pasienter og pårørende

Handling/tiltak	Tid	Kostnad	Gjennomført/videreføres	Ansvar
4.1 Skilting på samisk* Legge plan for omfang, budsjettering og gjennomføring etter plan	2026-2027	Ut fra plan om omfang og over tid	Skilting av navn på sykehus: Satt på vent pga mulig navneendring. Tar opp arbeidet når det avklart.	RHF og HF
	2026		Fokusere på å skilte der mesteparten av pasienter/besøkende beveger seg, inklusive toaletter i fellesareal.	RHF og HF
4.2 Nettsider og informasjonsmateriell	2026	Ut fra omfang	Oversette mer generell informasjon til sørsamisk Opprett en informasjonsside om helsetjenester til samiske befolkning for helsepersonell og innbyggere med lenker til eksisterende kunnskapskilder	RHF og HF RHF
4.3 Samisk kulturavtrykk i våre lokaler	2026-2027	Ut fra omfang	Kunst/kulturavtrykk i våre lokaler. Gjerne etabler samarbeid mellom helseforetakene om «vandreutstillinger», inkludert Helgelandssykehuset HF.	RHF i samarbeid med HF.
4.4 Markering av samenes nasjonaldag 6.februar	Varig	Ut fra omfang	Er i drift. Viderefører etablerte tiltak med synlig markering med flagg, samisk mat i kantine, kunst og annen relevant aktivitet. Undersøke om 6.februar kan markeres som Samenes nasjonaldag i Outlook-kalenderen.	RHF og HF RHF i samarbeid med Hemit HF.
4.5 Planer og utredninger Omtale av behov for tilpasning for samisk befolkning	Pågår	Ingen	Videreføres	RHF og HF ved de avdelinger som er involvert

*skilting på samisk- kan be om råd hos språksentrene (Røyrvik, Snåsa, Røros) for gode oversettelser

Satsingsområde 5: Samhandling

Handling/tiltak	Tid	Kostnad	Gjennomført/videreføres	Ansvar
5.1 Spesielt aktuelt ifm. samisk helseteam Det utvikles nå lokale planer for samhandling i helseforetakene	Oppstart 2022 Pauset i 2025- avventer oppstart 2026	Ut fra omfang	Se til ny organisering av samisk helseteam når modell er avklart.	RHF og HF sammen med kommuner i Helsefelleskap

5.2 Samarbeid med andre aktuelle aktører	2026-2027	Ingen	Kartlegge og publisere tilgjengelig informasjon om samarbeidsaktører på intranettside	RHF
5.3 Årlig samarbeidsmøte med eksterne samarbeidspartnere	Reetableres i 2026	Ingen	Videreføres og intensiveres med møter x 2 årlig. Eksterne samarbeidspartnere inviteres til felles samarbeidskanal på teams	RHF

Satsingsområde 6: Språk, oversettelser og tolking

Handling/tiltak	Tid	Kostnad	Gjennomført/videreføres	Ansvar
Oversettelser av noen aktuelle skåringsverktøy, feedbackverktøy, samvalgsverktøy, informasjon til pasienter	2026-2027	Ut fra omfang	Noen nettsider er oversatt. Viderefører tiltaket. Følger opp punktet via regional ressursteam- punkt. 8.1	RHF og HF
Tolking på 3 samiske språk 24/7 – prosjektansvarlig Helse Nord v/Finmark-sykehuset HF	2026-2027	Deles mellom helseregionene	Iverksette tolketjenesten i henhold til oppdrag gitt i 2026	RHF og HF

Satsingsområde 7: Brukermedvirkning og samisk innflytelse på utvikling av helsetjenester

Handling/tiltak	Tid	Kostnad	Gjennomført /videreføres	Ansvar
Samisk brukerrepresentasjon i regionalt brukerutvalg, i helseforetakenes brukerutvalg og ungdomsråd	2023-2027	Ingen, ev. noen reisekostnader	Videreføres	RHF i samarbeid med Sametinget
Samisk kompetanse (språk, kultur og historie) i helseforetakenes styrever	2023-2027	Ingen, ev. noen reisekostnader	Gjennomført og videreføres. Evaluer erfaringene fra 2023-2025	RHF RHF i samarbeid med HF
Etablere samarbeid med Sametinget	2023-2027	Evt. noe reisekostnad	Samarbeidsavtale mellom Helse Midt-Norge RHF og Sametinget ble underskrevet i 2023.Følges opp og revideres som avtalt med Sametinget.	RHF

Satsingsområde 8: Oppfølging av handlingsplanen

Handling/tiltak	Tid	Kostnad	Gjennomført/videreføres	Ansvar
8.1 Etablere fast møtepunkt mellom RHF og ansvarlige ute i helseforetakene- etablere ressursteam	2026-2027	Ingen	Må reetableres etter utskifting av ansatte. Møtes x 4 per år for å følge opp handlingsplanen og diskutere fellestiltak. Etablere felles samarbeidskanal på teams.	RHF koordinerer, HF deltar
8.2 Samisk helse tema i ledergruppen x2 årlig	2023-2027	Ingen	Videreføres	RHF
8.3 Årlig rapportering fra HF-ene	2023 - 2027	Ingen	Videreføres	RHF